

BVB BURSA
DE VALORI
BUCUREŞTI

Cluj-Napoca
9 octombrie 2018

Bursa e pentru oameni
W W W . B V B . R O

Concepțe de bază pentru investitori.
Introducere în piețele de capital.

Trecut. Prezent. Viitor. Strategie.

Invata din trecut

Construieste
o strategie si plan personal

Termen scurt vs lung

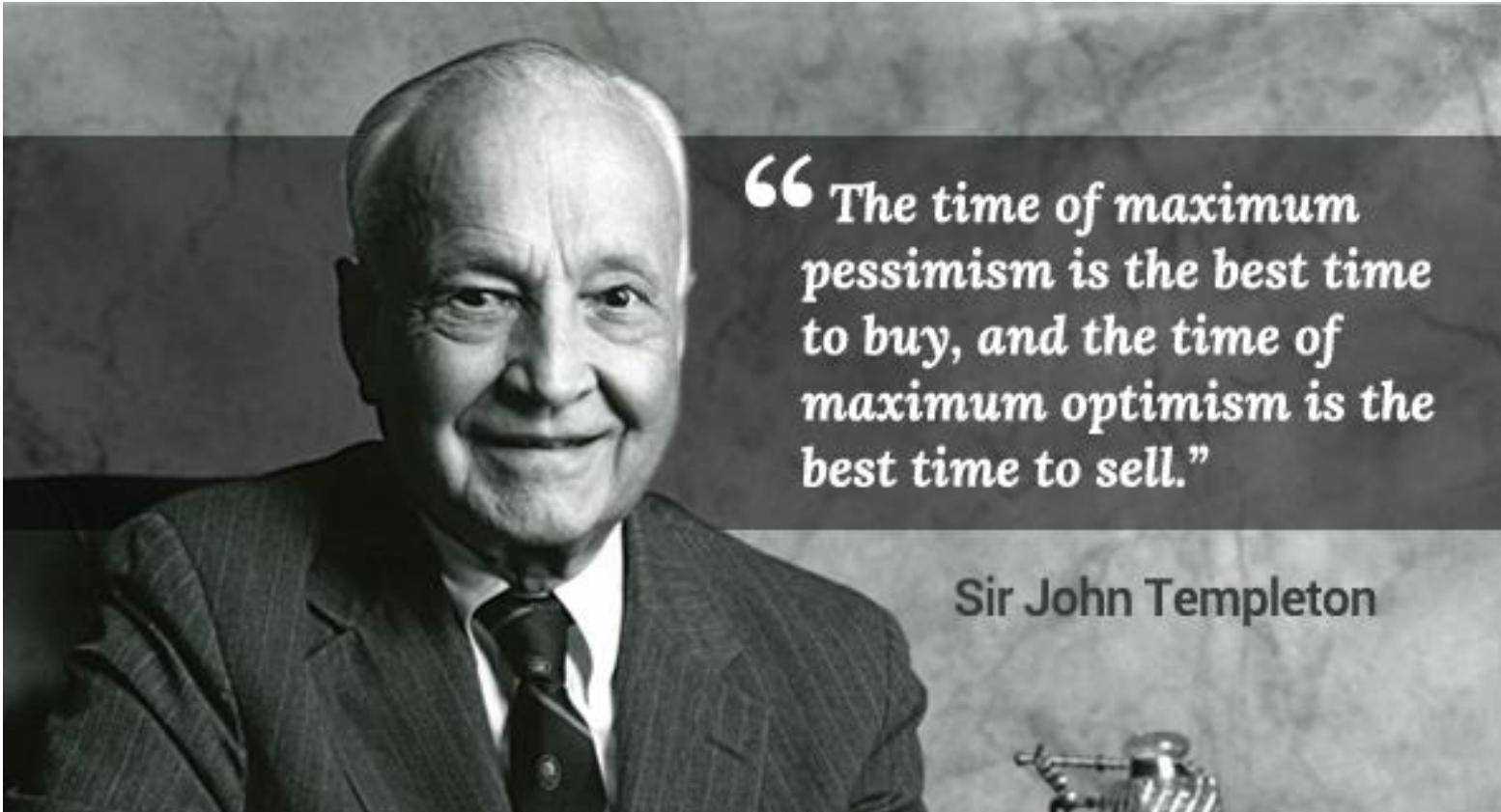

Independenta financiara

“The four most dangerous words in investing are: 'this time it's different.”

Sir John Templeton

Cuprins

- 1. Independenta financiara**
- 2. Principalele directii de investii**
- 3. Demitizarea conceptului de investitie in piata de capital**
- 4. Functiile si componentele pietei de capital**
- 5. Introducere privind actiunile si obligatiunile. Notiuni generale**
- 6. Profilul de risc aferent instrumentelor financiare**
- 7. Toleranta la risc si tipul profilului personal al investitorului**
- 8. 10 pasi pentru a investi**

BET-TR® (BUCHAREST EXCHANGE TRADING TOTAL RETURN INDEX)

Monday, October 8, 2018

Cand spunem Bursa la ce ne uitam prima data....

Indicele BET si structura lui

Selecteaza indice	BET® (BUCHAREST EXCHANGE TRADING)		
BET	8.564,02 08.10.2018 / 11:56:42	0,12% ▲	Max.: 8.577,76 Min.: 8.552,71

Compozitie indice Info tranzactionare constituenti Valori inchidere Valori detaliate Istoric ajustari Grafic

Compozitie indice BET 05.10.2018								
Simbol	Societate	Actiuni	Pret ref.	FF	FR	FC	Pondere (%)	
TLV	BANCA TRANSILVANIA S.A.	4.812.481.064	2,3900	1,00	0,619000	1,000000	20,01	
FP	FONDUL PROPRIETATEA	9.176.173.454	0,9360	0,90	0,918000	1,000000	19,94	
SNP	OMV PETROM S.A.	56.644.108.335	0,3775	0,30	1,000000	1,000000	18,03	
SNG	S.N.G.N. ROMGAZ S.A.	385.422.400	34,3000	0,30	1,000000	1,000000	11,14	
BRD	BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE S.A.	696.901.518	13,4000	0,40	1,000000	1,000000	10,50	
TGN	S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.	11.773.844	357,0000	0,50	1,000000	1,000000	5,91	
EL	SOCIETATEA ENERGETICA ELECTRICA S.A.	345.939.929	10,5200	0,40	1,000000	1,000000	4,09	
DIGI	Digi Communications N.V.	100.000.000	29,0000	0,40	1,000000	1,000000	3,26	
TEL	C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA	73.303.142	24,0000	0,40	1,000000	1,000000	1,98	
SNN	S.N. NUCLEARELECTRICA S.A.	301.513.851	7,7800	0,20	1,000000	1,000000	1,32	
M	MedLife S.A.	22.145.082	27,4000	0,60	1,000000	1,000000	1,02	
COTE	CONPET SA	8.657.528	85,8000	0,40	1,000000	1,000000	0,83	
SFG	Sphera Franchise Group	38.799.340	24,2000	0,30	1,000000	1,000000	0,79	
WINE	PURCARI WINERIES PUBLIC COMPANY LIMITED	20.000.000	18,7000	0,60	1,000000	1,000000	0,63	
BVB	BURSA DE VALORI BUCURESTI SA	8.049.246	24,5000	1,00	1,000000	1,000000	0,55	

FF = Factor Free Float

FR = Factor Reprezentare

FC = Factor Corectie Pret

FL = Factor Lichiditate

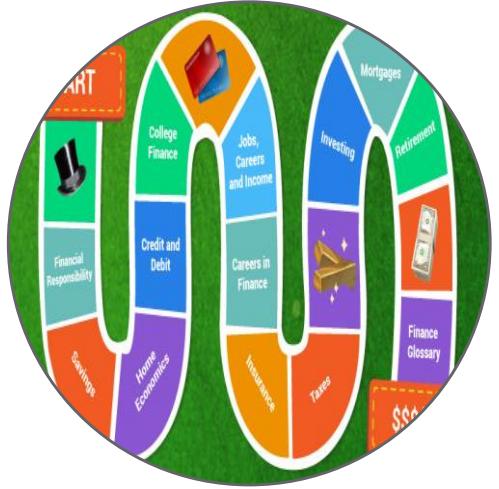
Capitalizare indice: 35.586.807.666,54 RON

Divizor indice: 4.160.180,4582

Avem investitori presenti ?

A fi sau a nu fi investitor

Informatii
finanziare

Decizia de
Investitie

Independenta
financiara

Exista sanse sa fii deja investitor

1 din 4

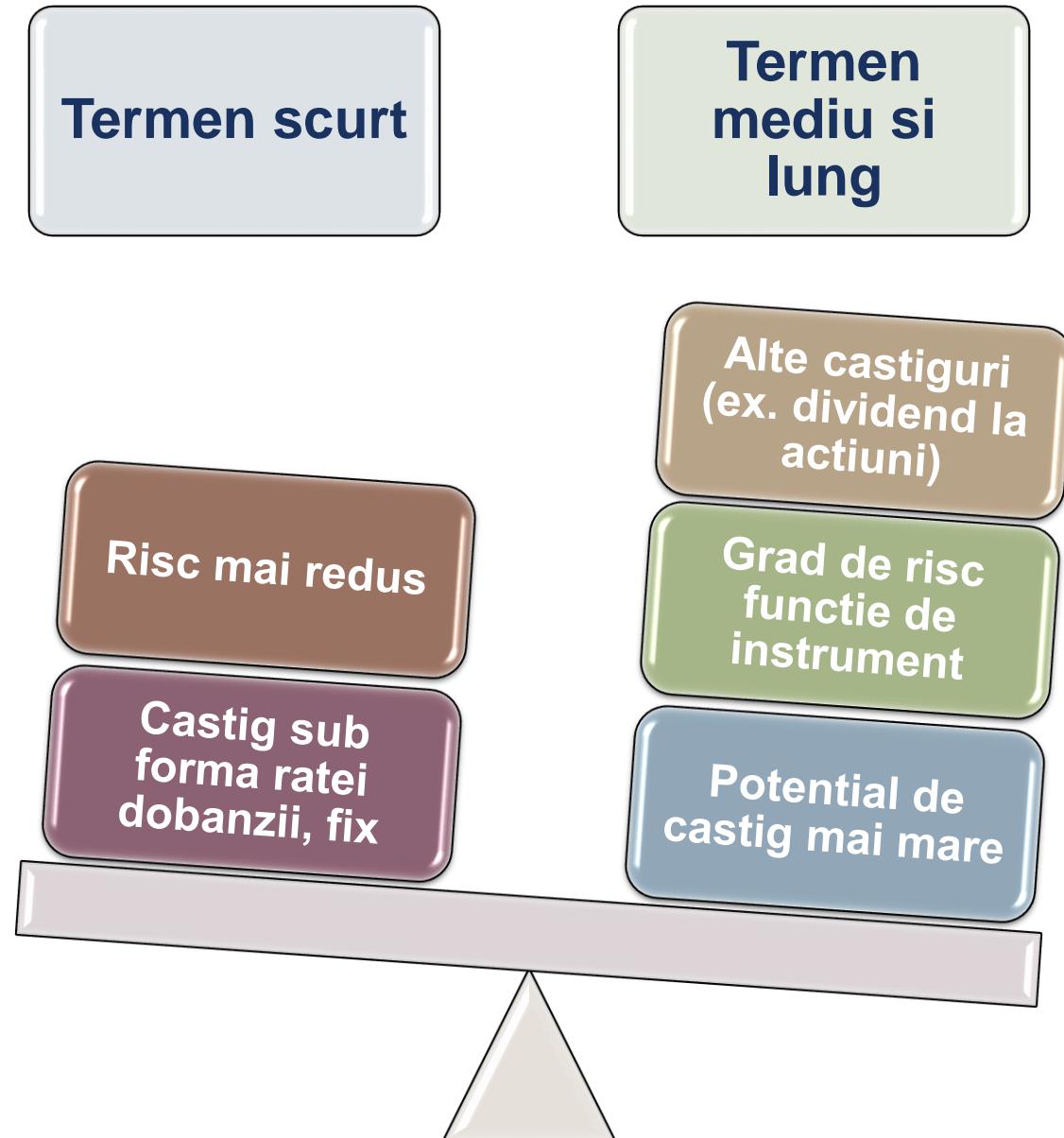
Romani detin actiuni la companiile listate la Bursa de Valori Bucuresti fara ca sa cunoasca acest lucru – rezultate din PPM

Valoarea totala a
acelor actiuni
este estimata la

280 Milioane €

Afla daca esti actionar la Depozitarul Central
www.depozitarulcentral.ro

A economisi versus a investi - Echilibru

Directii pentru investitii

Monday, October 8, 2018

Produse de asigurari

Actiuni/Obligatiuni

titluri de stat
obligatiuni corporative
actiuni

Valute

Aur

Imobiliare

Pensii private

Fonduri de investitii

Obligatiuni stat, corporative,
municipale /Certificate de trezorerie

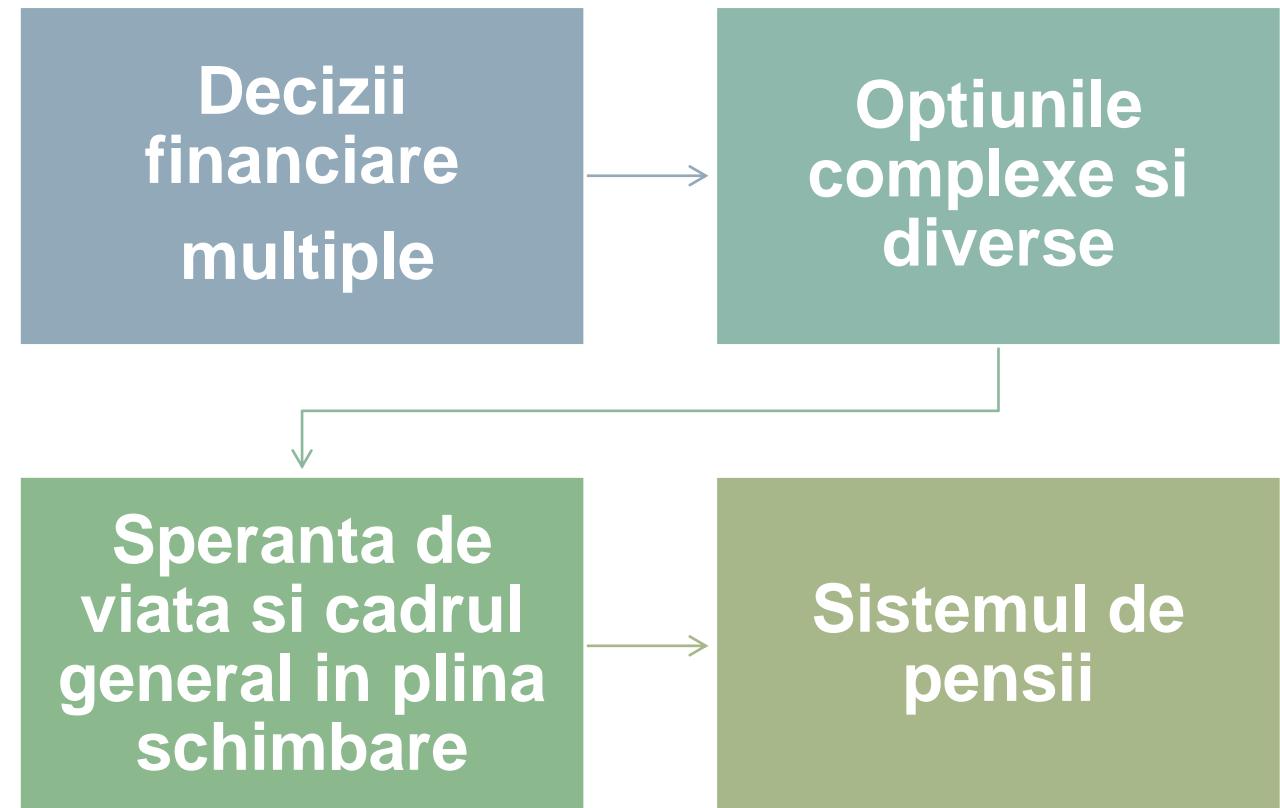

Depozite bancare

Viata este plina de neprevazut

Azi suntem pusi in fata.....

Demitizarea conceptului de investitie

Mitul nr. 1: Nivelul de castig va fi foarte redus

Mitul nr. 2: A deveni investitor inseamna sa iti complici viata

Mitul nr. 3: Ca sa investesti pe Bursa trebuie sa ai multi bani

Mitul nr. 4: Trebuie sa studiezi mult pentru a invata ce inseamna a investi

Mitul nr. 5: Nu exista actiuni interesante de cumparat la BVB

Mitul nr. 6: Odata ce devii investitor va trebui sa faci fata unei multitudini de riscuri

Mitul nr. 7: Vor trece ani buni pana ce vei vedea rezultatele investitiei tale

Mitul nr. 8: Nu se intampla nimic nou la BVB

Mitul nr. 9: A investi la Bursa este ca un joc de noroc

Mitul nr. 10: Pe Bursa castiga numai cei care detin informatii confidentiale

Cum sa incepi sa investesti – Primii 5 pasi

Monday, October 8, 2018

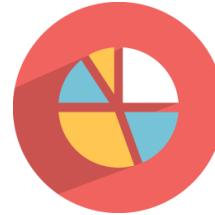
1. Ai in vedere sa iti acoperi cheltuielile pe 3-6 luni.

2. Stabileste-ti **obiectivele financiare** si in cat timp vrei sa le atingi.
Intocmeste un plan de investitie.

3. Evaluateaza **riscul** pe care te simti confortabil sa ti-l asumi.

4. Determina **mix-ul de investitii** pe care vrei sa il mentii
pentru a-ti atinge obiectivul stabilit.

5. Stabileste **suma de bani** pe care doresti sa o investesti
lunar si **urmareste-ti obiectivul**.

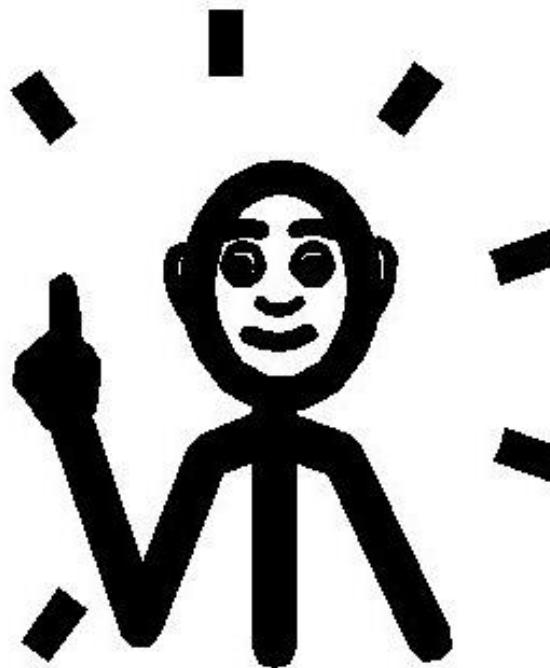
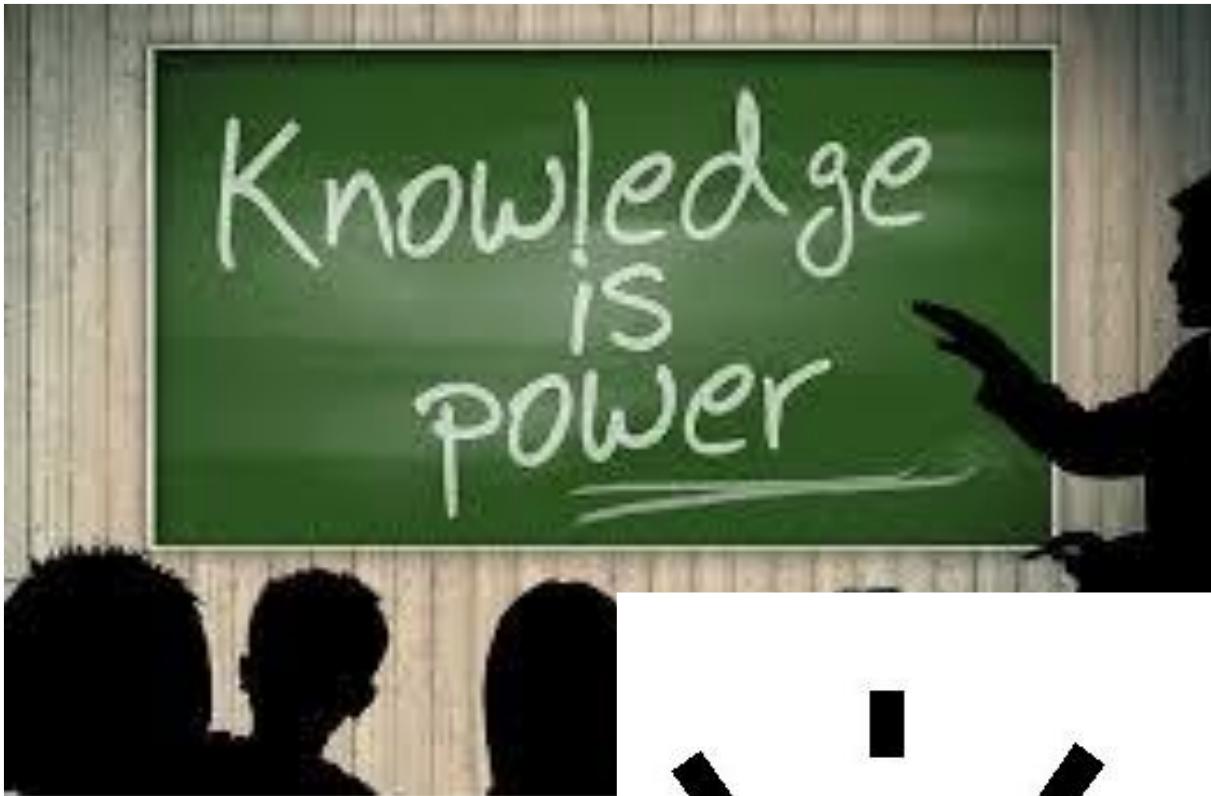
Concepțe de bază pentru investitori

Intelegerea fundamentelor investitiei

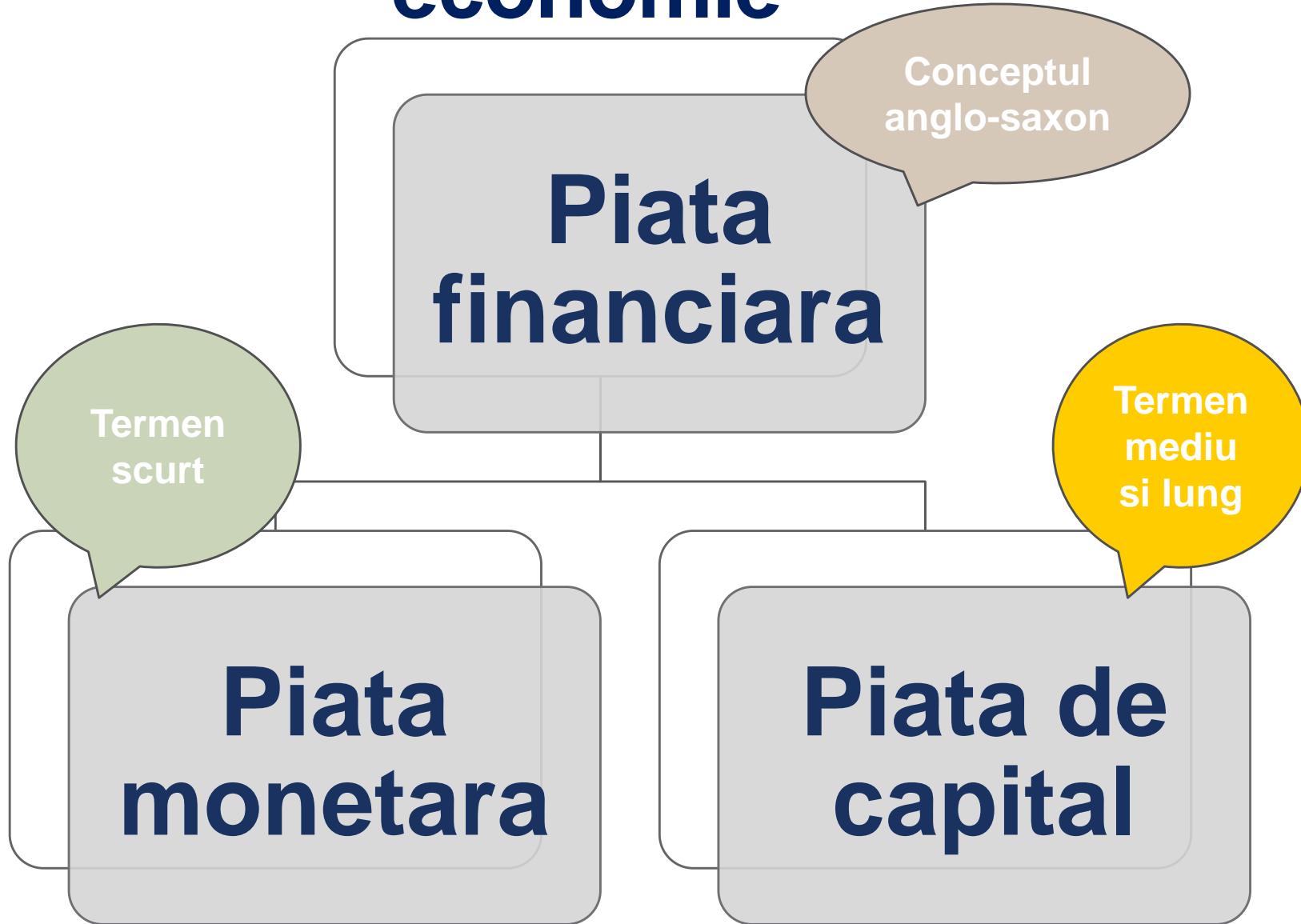
"An investment in knowledge pays the best interest." - Benjamin Franklin

- Atunci cand investesti, nimic nu poate fi mai important decat educatia personala. Faceti cercetarea, studiul si analiza necesare inainte de a lua orice decizie de a investi.
- Inainte de a investi este important **sa intelegeți fundamentale** diferitelor tipuri de investitii.

Rolul si functiile pietei de capital pentru economie

Monday, October 8, 2018

Rolul pietei de capital - FINANTAREA

Faciliteaza intalnirea dintre investitorii care au **surplus de fonduri si cei care au nevoie de fonduri. Sprijina formarea capitalului.**

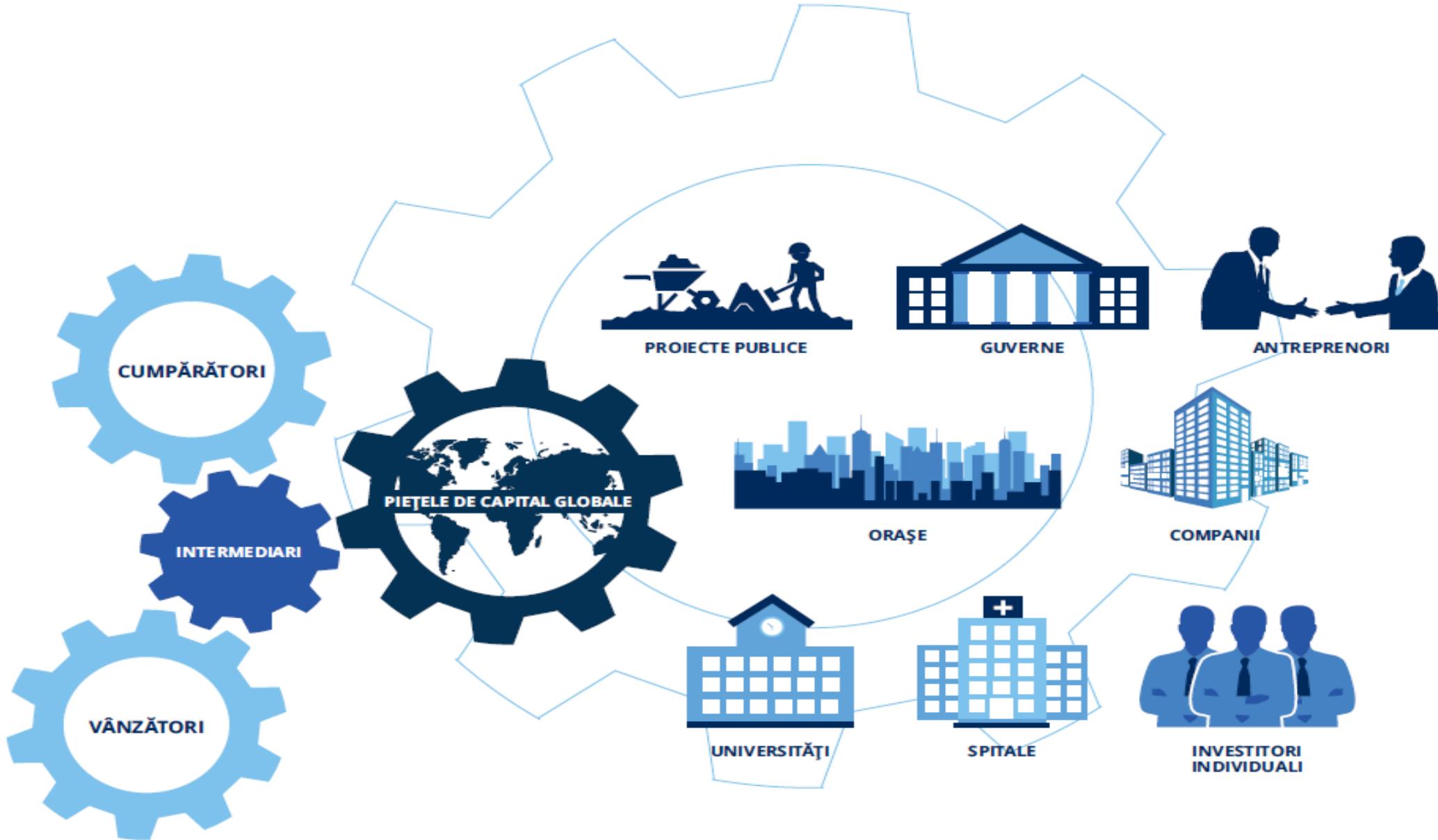
Joaca un rol important pentru economia nationala contribuind la cresterea economica, dezvoltare si progres, prin suportul dat crearii de **noi locuri de munca, inovatiei si securitatii financiare.**

Investitiile pe piata de capital pe termen mediu si lung pot fi o componenta a strategiei oamenilor de a stranje bani pentru **pensie, pentru finantarea educatiei proprii si a copiilor, sau pentru cresterea business-ului.**

Ofera comunitatilor posibilitatea de a obtine **finantare** pentru proiecte si servicii de interes local.

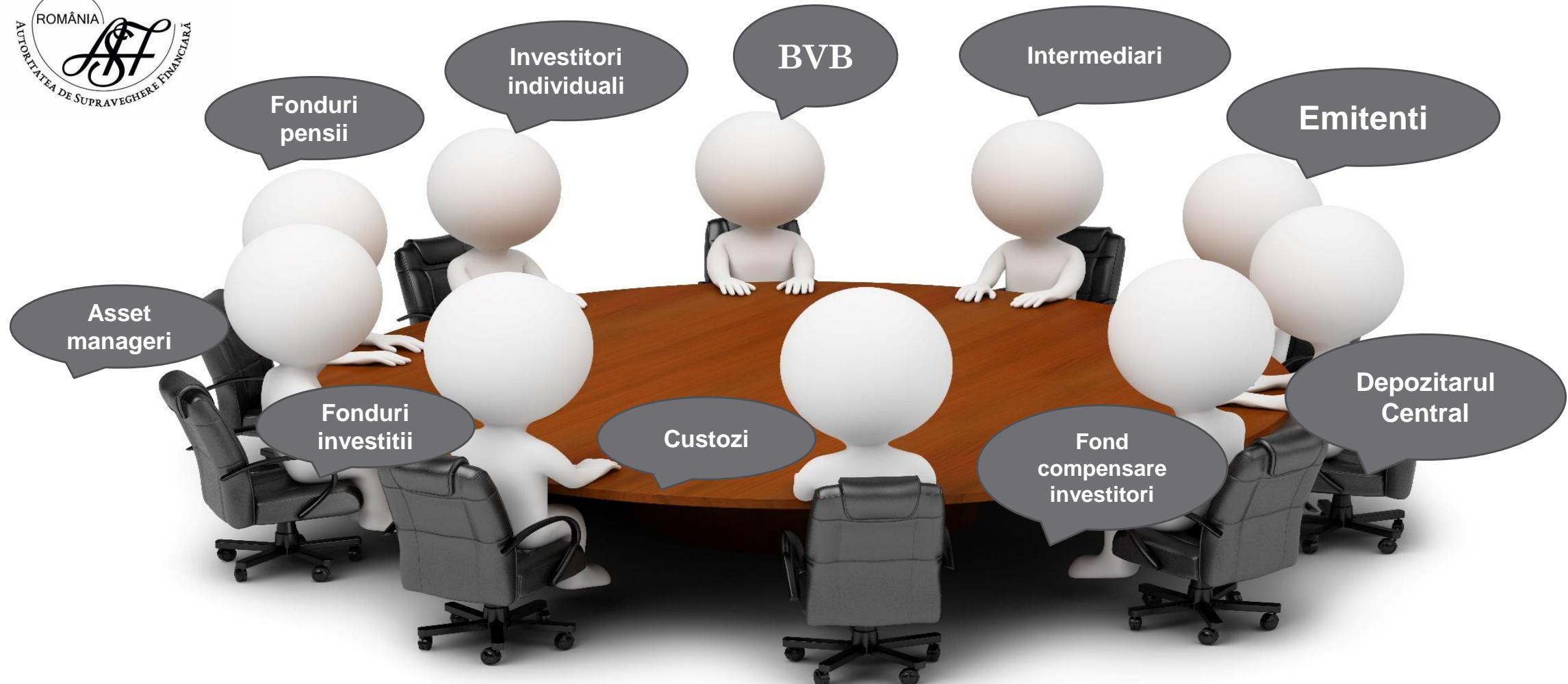
Scopul pietelor de capital - FINANTARE

Componentele pieței de capital

Principalii actori pe piata de capital din Romania

Investeste fundamental pe termen lung

"The individual investor should act consistently as an investor and not as a speculator." - Ben Graham

Esti un investitor, nu cineva care prevede viitorul. Bazeaza-ti deciziile pe fapte reale si analize, si nu pe previzuni riscante, speculative.

Notiuni introductive

Despre actiuni. Notiuni generale

Monday, October 8, 2018

GROUPE SOCIETE GENERALE

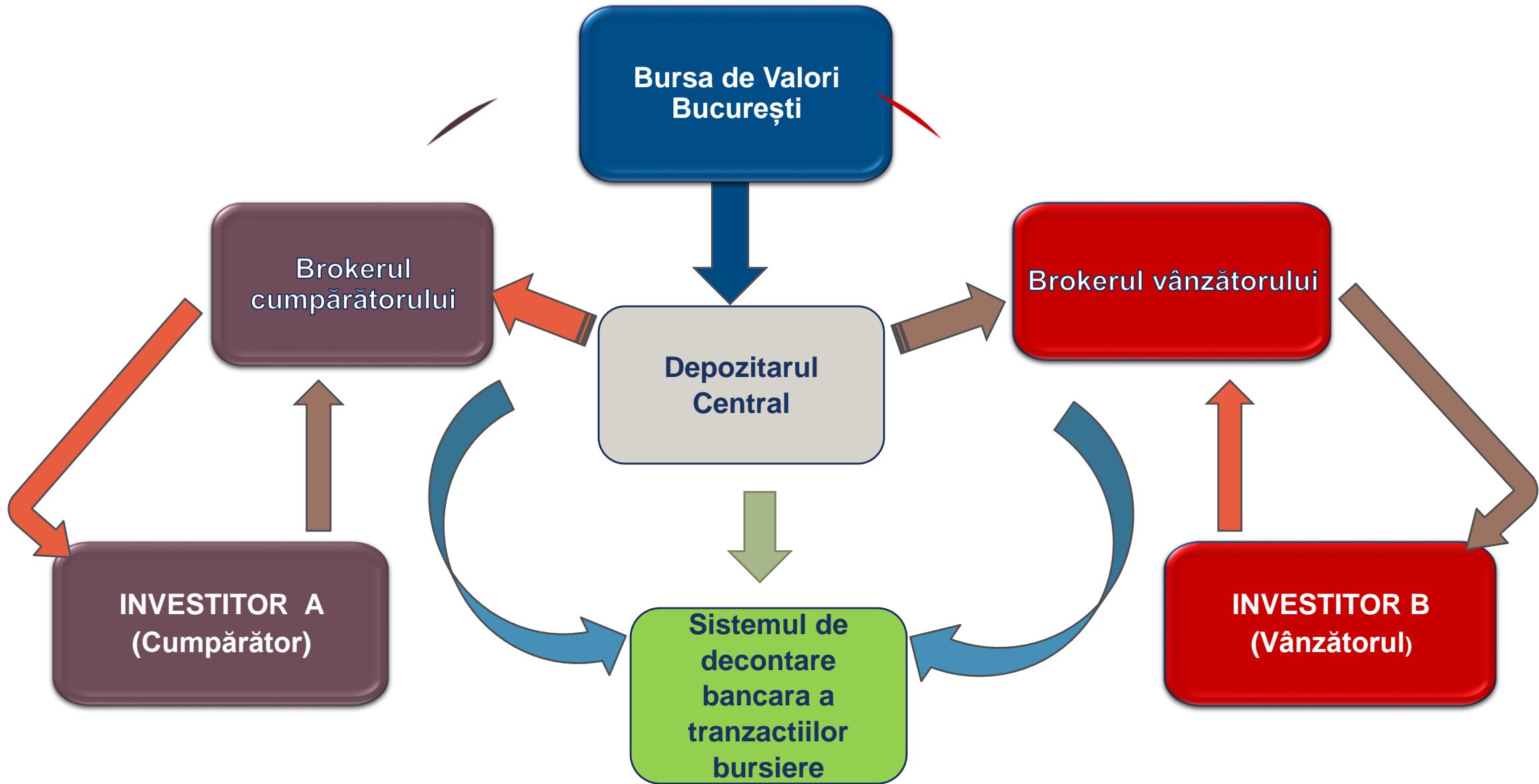
- **Cea mai utilizata forma de investitii la nivel mondial**
- Investitorii pot cumpara si vinde actiuni pe pietele de capital
- **Alternativa de investitii** care completeaza celelalte tipuri de plasamente mentionate anterior
- Calitatea de actionar al unei companii incuba **dreptul de a participa la AGA**, a adresa **intrebari** conducerii companiei, **a vota** punctele inscrise pe agenda adunarii, precum si de a primi **dividende**

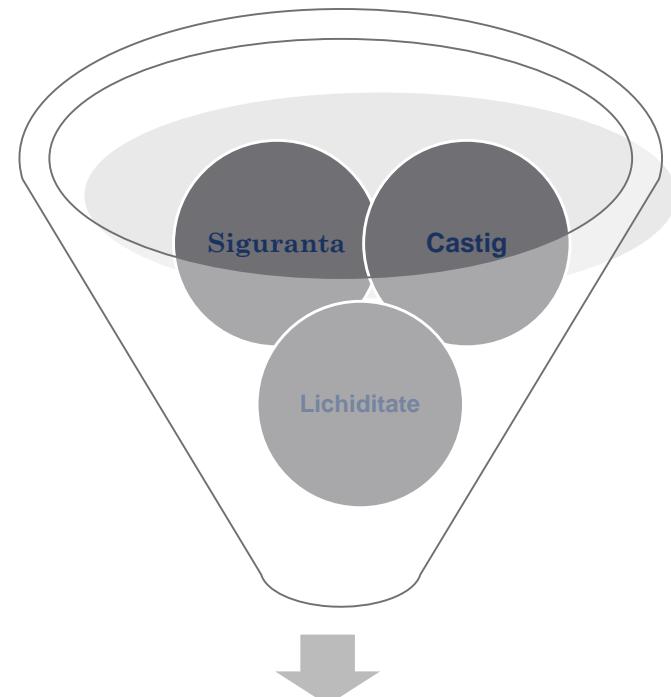
- ❑ Titlu de credit purtator de dobanda cu o rata fixa sau variabila a dobanzii, care atesta calitatea de creditor a detinatorului ei fata de emitent
- ❑ Emitentul se obliga sa plateasca detinatorului o suma, in general fixa, sub forma **cuponului sau rata cuponului**, cota procentuala la anumite date de timp stabilite
- ❑ La scadenta, emitentul ramburseaza **capitalul de baza** (suma imprumutata) si plata finala a dobanzii
- ❑ **Categorii:** de stat, corporative, municipale
- ❑ Venit cert, risc mai mic, profit constant sub forma dobanzii

Radiografie tranzactie bursiera

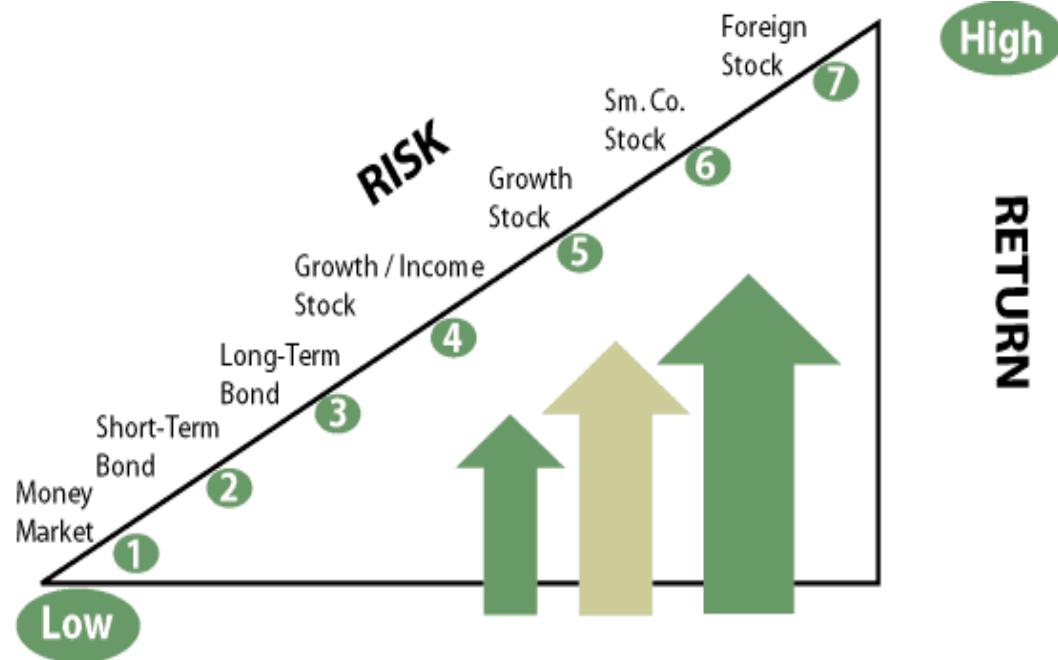
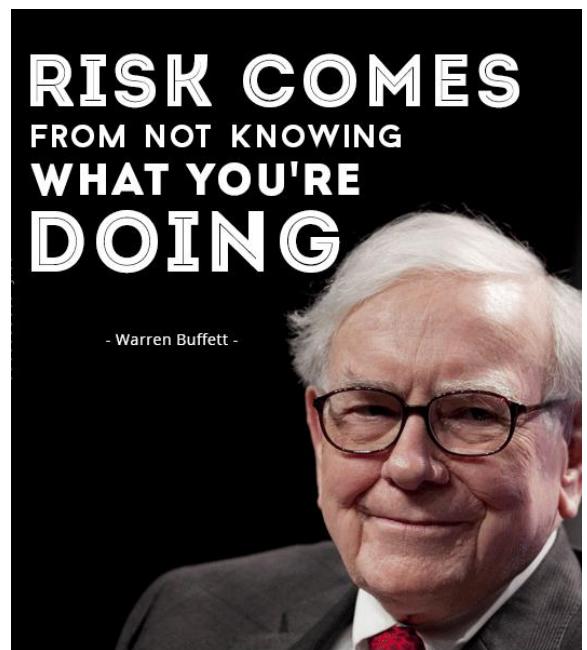

Instrumentele financiare si profilul lor de risc

3 obiective investionale

Toleranta la risc, tipuri si profil personal

Orice investitie comporta un risc.
Fiecare are o anumita abilitate
emotionala de a face fata la risc.
Toleranta la risc este diferita de
capacitatea de risc.

4 tipuri de risc aferent unei investitii

- Risc de piata
- Risc de neplata/faliment
- Risc de inflatie
- Risc de mortalitate

4 Principii de baza pentru a investi – KEEP IT SIMPLE

Alocare
active

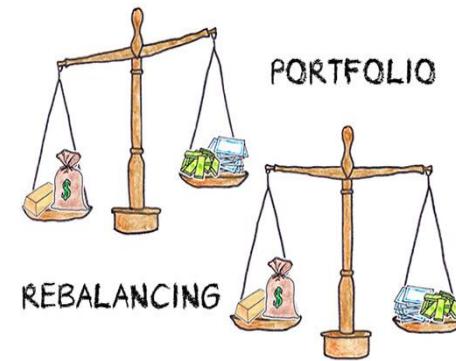
Diversificare

Rebalansare

Investeste
constant

10 pasi pentru a investi (1)

Pasul 1: Pune-ti finantele in ordine inainte de a hotari sa investesti. Stabileste-ti **bugetul de investitii care poate fi si mai mic pentru inceput.**

Pasul 2: Invata fundamentele investitiei

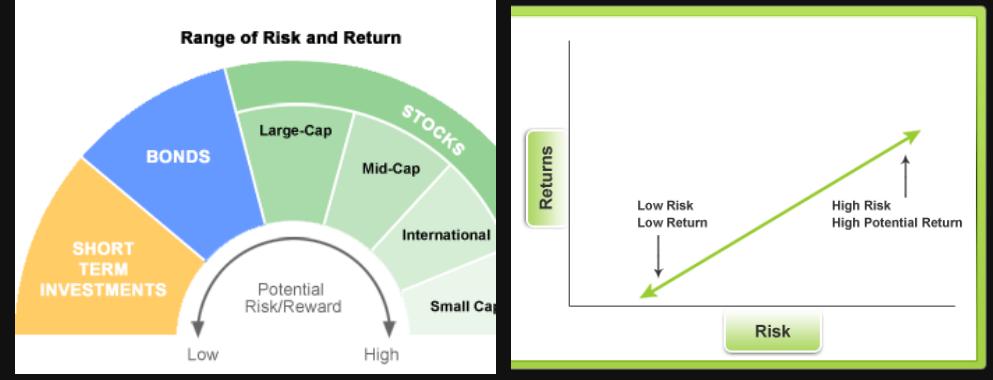
Nu trebuie sa fii expert in finante pentru a investi, dar ai nevoie sa cunosti **terminologia de baza** pentru a fi mai bine echipat in vederea luarii de **decizii informate**

Pasul 3: Stabileste-ti obiectivele

Siguranta capitalului investit, castigul de capital si aprecierea capitalului sunt factori de luat in considerare.

Ceea ce este bine pentru tine depinde de **varsta, statut si circumstante personale si genereaza necesitati diferite**.

10 pasi pentru a investi (2)

Pasul 4: Determina-ti toleranta la risc

- ✓ Oare o scadere semnificativa a investitiei tale iti influenteaza modul de actiune pe termen scurt?
- ✓ Inainte sa decizi care investitii sunt adecvate pentru tine trebuie sa cunosti ce **nivel de risc / toleranta la risc** poti sa iti asumi.
- ✓ Riscul va varia in functie de varsta, necesitati financiare si obiective financiare.
- ✓ Stabileste **limite de crestere sau scadere pe instrument**

Pasul 5: Identifica-ti stilul propriu de investitie

- ✓ De multe ori la inceput investitorii vor afla ca obiectivele lor nu coincid cu nivelul tolerantei la risc.
- ✓ **De ex.** Daca doresti siguranta capitalului va trebui sa adopti o abordare mai **conservatoare** in procesul de investitie. Daca te orientezi spre castig mai mare de capital vei avea o abordare mai **agresiva** ca investitor.

10 pasi pentru a investi (3)

Pasul 6: Cunoaste costurile

- ✓ Este important sa cunosti care sunt **costurile aferente investitiei** deoarece iti pot reduce castigurile. In general strategiile de investitii pasive tind sa aiba comisioane mai mic comparativ cu cele active.

Pasul 7: Alege un intermediar

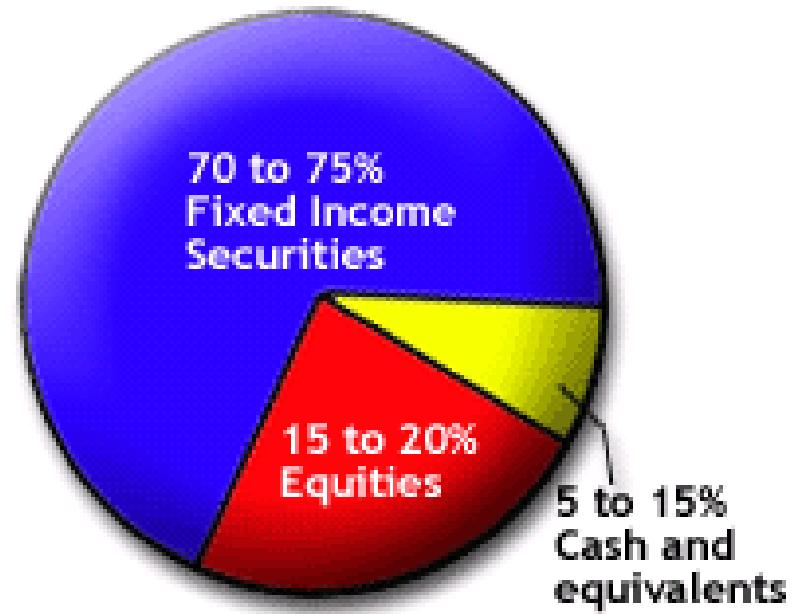
- ✓ Verifica pe pagina de site a BVB care sunt **intermediarii autorizati** sa tranzactioneze in cadrul Bursei.
- ✓ Verifica ce **servicii** acorda, de baza si aditionale, **performanta** pe piata bursiera, inclusiv tranzactionare online, **costurile** aferente tranzactionarii
- ✓ Tipul de cont de investitii pe care il vei deschide depinde de nivelul de **cunostinte** pe care il posezi si de **timpul** pe care vrei sa il aloci pentru a investi si **toleranta la risc**

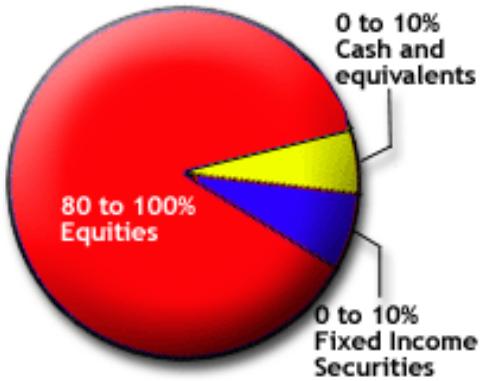
The screenshot shows the official website of the Bucharest Stock Exchange (BVB). The header includes the BVB logo, the date (8 decembrie 2015 15:32), and links for 'Despre noi', 'Relatia cu Investitorii', and 'Contact'. Below the header, there are navigation tabs for 'Pentru Companii', 'Instrumente Financiare', 'Tranzactionare si Statistici', 'Intermediari', 'Servicii', and 'Reglementari'. The main content area features sections like 'Liste Intermediari' (listing brokers) and 'Cum devin intermediar' (how to become a broker). It also includes a photo of a group of professionals and a quote by Alexander Elder: "'Obiectivul unui broker de succes este sa realizeze cele mai bune tranzactii. Castigul este un scop secundar.' - Alexander Elder". The page lists several brokers with their names, locations, and service details.

Broker	Sediu	Activ	Detalii
ALPHA FINANCE ROMANIA	Bucuresti	activ	☒ detali
BALKAN ADVISORY COMPANY IP - EAD	Bucuresti	activ	☐ detali
BANCA COMMERCIALA ROMANA	Bucuresti	activ	☒ detali
BANCPOST	Bucuresti	activ	☒ detali
BRD Grupul Societatea Generale	Bucuresti	activ	☒ detali
BT SECURITIES	Bucuresti	activ	☒ detali
BT SECURITIES	Bucuresti	activ	☒ detali
BT SECURITIES	Constanta	activ	☒ detali
BT SECURITIES	Cluj-Napoca	activ	☒ detali
BT SECURITIES	Pecinele	activ	☒ detali

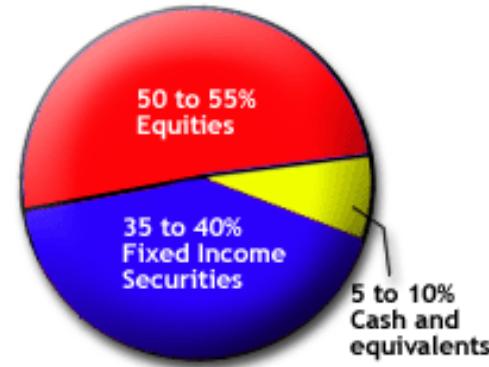
Conservative Portfolio

Very Aggressive Portfolio

Moderately Aggressive Portfolio

10 pasi pentru a investi (4)

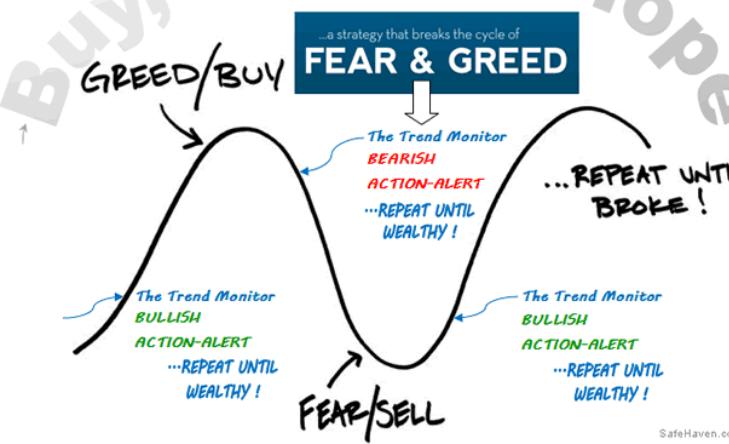
Pasul 8: Alege investitiile pentru portofoliu

- ✓ Daca ai determinat ca ai un **stil conservator de investitii**, portofoliul tau trebuie sa fie structurat in principal pe instrumente financiare de risc redus, care produc venituri fixe.
- ✓ Conceptele de baza sunt **alocarea activelor si diversificarea lor**
- ✓ Alocarea activelor are in vedere un **echilibru intre risc si castig** prin impartirea activelor intre 3 categorii de clase: actiuni, instrumente cu venit fix si cash.
- ✓ Prin diversificarea diferitelor clase de active eviti situatia concentrarii tuturor activelor intr-un singur cos.

10 pasi pentru a investi (5)

Pasul 9: Controleaza-ti emotiile

- ✓ Nu lasa **teamă și lacomia** sa iti limiteze castigurile sau sa duca la cresterea pierderilor.
- ✓ Asteapta-te la fluctuatii pe termen scurt care pot influenta valoarea generala a portofoliului
- ✓ Ca investitor pe termen lung aceste miscari pe termen scurt nu ar trebui sa cauzeze **panica**
- ✓ **Lacomia** poate conduce un investitor sa mentina o pozitie prea mult timp in speranta obtinerii unui pret mai mare chiar daca pretul scade
- ✓ **Teama** poate determina un investitor sa vanda prea devreme sau sa previna un investitor sa vanda in pierdere.
- ✓ Daca portofoliul tau te mentine treaz noaptea ar fi mai bine sa reconsideri toleranta ta la risc si sa adopti o strategie conservativa.

10 pasi pentru a investi (6)

Pasul 10: Revezi si ajustezi portofoliul

- ✓ In procesul de investitie un pas important este sa revezi portofoliul.
- ✓ Odata ce ai stabilit o strategie de alocare a activelor poti sa afli ca ponderea activelor s-au modificat pe parcursul unui an. Motivatia este data de evolutia diferita a valorii de piata a diferitelor instrumente financiare. Situatia se poate schimba usor prin **rebalansare**.

Website
www.bvb.ro

Unde poti sa ne gasesti ?

Aplicatia BVB de vizualizare piata

The screenshot shows the BVB website's transactional section. At the top, there are links for Login, Registrare, and various social media icons. Below that is a search bar with fields for Name, symbol sau ISIN, and Căutare avansată. The main content area displays the 'Top 10 tranzactionare' table for October 5, 2015. The table includes columns for Symbol / ISIN, Societate, Valoare, Volum, Nr. tranz., Pret, and Var. (%) . The table lists companies like S.N.G.N. ROMGAZ S.A., SIF OLTEA S.A., and BANCA COMMERCIALA CARPATICA S.A. with their respective transaction details.

**Aplicatia BVB
de
tranzactionare
online**

The graphic features a purple background with a faint image of a city skyline at night. Overlaid on the right side is the 'INVESTING ROMANIA.COM' logo, which includes a stylized map of Romania with a checkmark icon. The text 'CELE MAI RECENTE ȘTIRI DESPRE BURSĂ ȘI ECONOMIE' is centered in the middle of the graphic.

Social Media

Bursa de Valori Bucuresti

Bursa de Valori Bucuresti /
Bucharest Stock Exchange

The top banner on the left promotes the 'APPLY BVB' app, featuring a smartphone displaying the app's interface and download links for Google Play and App Store. The bottom banner on the right is for '7/24 CAPITAL', featuring a video player with the text 'PRIMA MEA INVESTITIE. 10 POVESTI DESPRE BURSĂ' and 'De la personaje de carte la personaje de film. Urmărește un nou episod 7/24 Capital!'.

Bucharest Stock Exchange

A screenshot of a smartphone displaying the BVB mobile application's 'Market data' screen. The screen shows a table of stock symbols, their current price (Bid and Ask), and percentage change. The table includes rows for SNN, S.N. Nuclearelectrica S.A., BIO, and others. At the bottom of the screen are navigation icons for Watchlist, Orders, Portfolio, Messages, and Search.

VA MULTUMESC!

*Ileana Botez, MBA
Ileana.Botez@bvb.ro
Bursa de Valori Bucuresti*